

له نه وهكاني ئەمه كه سانېك ده بن قورئان به جواني ده خویننه وه، به لام ناگاته پاش قورگیان، له ئاین دهرده چن ههروهكو چۆن تیر له كه وانه كه ی دهرده چیت

له ئەبو سه عیدی خودریه وه -رهزای خوی لیبت- ده لیت: عەلی کوری ئەی تالیب -رهزای خوی لیبت- له یه مه نه وه پارچه ئالتونیککی له پارچه چهرمیکی خوشکراو به جهوت رهوانه کرد بو پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- که هیشتا پالفته نه کرابوو له خۆله که ی، ئەویش به شی کرد له نیوان چوار که سدا (عوینه ی کوری بدر، ئەقره ی کوری حایس، زهید ئەلخهیل) و چواره میان: یان (عهلقمه یه یان عامری کوری توفهیل) بوو به کێک له هاوه لان ووتی: ئیمه له پیشتر بووین به ئەمه (ئەم به خشینه) زیاتر له ئەوان، ئەو قسه به گهیشت به پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- بوه فەرمووی: «باشه ئیوه متمانه به من ناکەن، له کاتیکدا من متمانه پیکراوی ئەو زاتەم که له سهروو ئاسمانه کانه وه یه، به یانیان و ئیواران هه وائلم له ئاسمانه وه بو دیت». که چی پیاویکی چاو به قوولاچووی ناوچاو قۆزری ریش پیری سه رتاشراوی که جلی نیوه ی خواره وه ی (ئیزاره که ی) چاک به سنبوو وهه لیکرتبوو، ووتی: ئەی پیغمه مبری خودا -صلی الله علیه وسلم- له خوا بترسه!! فەرمووی: «مهینه تباری بو تو، مه گەر من له هه موو دانیشتوانی سه ر زهوی له پیشتر نیم بو ئەوه ی له خوا بترسم؟». کابرا پرووی وه رگێراو ورۆبشت، خالیدی کوری وه لید ووتی: ئەی پیغمه مبری خودا ملی نه په رتیم؟ پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- فەرمووی: «نه خێر، چونکه له وانیه نوێر بکات». خالید ووتی: چهنده ها نوێر خوین هه یه به زمان شتیک ده لێن که له دلێاندا نیبه، پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- فەرمووی: «من فەرمانم پێنهدراوه دلێ خه لکی بکه مه وه وسکیان هه لیدرم»، ئینجا پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- سه بری کابرای کرد که پرووی وه رچه رخان ورۆبشت، فەرمووی: «له نه وه ی ئەمه که سانیک ده بن که زمانیان پاراوه به خویندنه وه ی قورئان، به لام له گه رووبان ناکاته خواره وه، له دین دهرده چن وه ک چۆن تیر له كه وانه که ی دهرده چیت»، وایزانم فەرمووبشی: «ئەگەر پێیان گهیشتم وه کو قهومی (سه مود: تمود) هه موبان له ناو ده به م

[صه حیه] [بوخاری و موسلیم هاوران له سه ری]

پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- عەلی کوری ئەی تالیبی نارد بو یه مه ن -رهزای خوی لیبت-، بوئه وه ی بانگه وازی خه لکی بکات بو لای خوی گه وره وبن به مسولمان وهروه ها بوئه وه ی زه کات کۆبکاته وه، و دادوه ری له نیوان خه لکی بکات ئەگەر تووشی ناکۆکی بوون، وئمه پیش حه جی مائئاوایی بوو، پاشان عەلی له یه مه ن گه راپه وه، وگهیشت به پیغمه مبری خودا -صلی الله علیه وسلم- له مه ککه له حه جی مائئاواییدا، وپیشتر پارچه ئالتونیککی له پارچه چهرمیکی خوشکراو به جهوت رهوانه کرد بو پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- که هیشتا پالفته نه کرابوو له خۆله که ی، واتا ئالتونیککی پاک نه بوو چونکه خۆلی تیکه ل بوو، وپیغمه مبریش -صلی الله علیه وسلم- له نیوان ئەم چوار که سدا دابه شیکرد (عوینه ی کوری بدر، ئەقره ی کوری حایس، زهید ئەلخهیل) و چواره میان: یان (عهلقمه یه یان عامری کوری توفهیل) بوو، به هیوای ئەوه ی مسولمان بن، و سه رکرده ی هۆزه کانیان بوون، ئەگەر ئەمان مسولمان بووایه ن ئەوا خه لکیکی زۆر شوپنیان ده که وتن و مسولمان ده بوون، بوه پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- ئەمه ی پێیان به خشی بوئه وه ی هانیان بدات مسولمان بن، و بوئه وه ی دلێان به ره و ئاینی ئیسلام رابکیشیت و مسولمانه کانیان خوش بویت، وئه وانه یشیان که مسولمان بوون بوئه وه یه که دلێان به هیز و جیگر بکات له سه ر ئاینی ئیسلام، ووتراوه: ئەم پارچه ئالتونه له ده سته که وته کانی جهنگ بووه؛ به ک له سه ر پینج (خمس)؛ یان زانایان ده لێن له بنچینه ی ده سته که وته کانی جهنگ نه بووه به لکو له زه کات بووه. وکاتیک پیغمه مبر -صلی الله علیه وسلم- به خشی به ئەوانه ی که باسکراوه؛ پیاویک له نیو مسولماناندا هه ستا، ووتی: ئیمه شایسته ترین ئەوه مان پێبه خشریت زیاتر له ئەوان؟ وپیغمه مبر -صلی

الله عليه وسلم- ئەم قەسەيەي پيڭەيشت و فەرمووی: (باشە ئیوھ متمانە بە من ناکەن، لە کاتیکدا من متمانە پیکراوی ئەو زاتەم کە لە سەر و ئاسمانە کانه وە، بە یانیان و ئیواران هە وائلم لە ئاسمانە وە بۆ دیت): و اتا خۆی گەورە من کردوو بە ئەمین و خاوەن سپاردە لە سەر ئەو پەيامەي ناردوو پەتی بۆ سەر زەوی، و تۆ ئەي کەسی پەرخەنگر و ئەوانەي هاو شپۆهەي تۆن متمانە تان بە من نیه کە لە سەر پرڭای چەوت و گومپرایین؟! و متمانە تان بە من نیه سەبارەت بە وەي شتومە کي فەوتاوی دویا دابەش بکەم بە و شپۆهەي کە دەبیت دابەش بکریت لە سەر ئەو پرڭایەي خۆی گەورە فەرمانی پیکردوو؟! کاتیک دە فەرمویت: (من في السماء) واتە: (ئەو زاتەي لە سەر و ئاسمانە کانه وە): بە لگەيە لە سەر ئەوەي خۆی گەورە لە سەر وەي ئاسمانە کانه وەي و لە سەر وەي بوونە وەرە کانه وەي، و (في) لێرەدا بە مانای لە سەر وە (على) دیت چونکە عەرەب هەندیک جار (في) لە شۆینی (على) بە کار دینن بۆ نامازە کردن بۆ سەر وە، هەر وە کۆ خۆی گەورە دە فەرمویت: {فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ} [التوبة: 2] واتە: {کەواتە (ئەي بیا وەرە کان) لە سەر زەویدا بگەرین}: بێگومان مەرۆف بە سەر زەویدا دە گەریت نە ک بە ئیو زەویدا چونکە هیچ مانایە کي نیه بۆیە (في) لێرەدا بە مانای (على) لە سەر - بە سەر - دیت، {وَلَا ضَلَبْتُمْ فِي جُدُوعٍ لِلنَّحْلِ} [طه: 71] واتە: {وہ بێگومان بە سەر قەدی دارخورمادا هە لئان دە واسم (دە تانکەم بە دارا)}؛ بێگومان کە سیک لە سەر دار دە بە ستریتە وە و سزا دە دیت نە ک لە ئیو دارە کەدا چونکە شتی وا بوونی نیه بۆیە (في) لێرەدا بە مانای (على) لە سەر دیت، و هەر وە ها خۆی گەورە دە فەرمویت: {ءَأَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَلَمْ نَسْأَلْ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ} (16) أَمْ أَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَلَمْ نُرْسِلْ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ (17) { [الملك] واتە: {ئایا دلنیان لە و خواپەي کە لە ئاسمانە کە بتانباتە خوار وە بە ناخی زەویدا لە کاتیکدا کە زەوی (وہ ک دەریا) گێژ بخوات و (بیتە لەرزین)؟ (16) ئایا دلنیان لە و خواپەي کە لە ئاسمانە کە بای توندتان بنیتریتە سەر بە وور دە زیخە وە، ئەو دەمە تیدە گەن کە هەر شەي ئیمە چۆنە؟ (17)}؛ لەم ئایەتە پیرۆزانەدا وشەي (في السماء) بە مانای لە سەر وەي ئاسمان ولە سەر وەي عەرش دیت، چونکە خۆی گەورە لە سەر وەي عەرشە هەر وە کۆ لە ئایەتی تردا هاتوو. کاتیک پیغەمبەر - صلی الله عليه وسلم - قەسەي بۆیان کرد و خەلک لە و شۆینە بوون، پیاویک هەستا کە چاوە کانی بە قوولاً چوو بوو بە ئیو ئیسکە کانی چاوی و ئیسکە کانی گۆنای بەرز بوو و نیوچە وانی قووقزی بوو - لە پیشە وە بوو - و ریشی گەورە و پیر و سەرتاشراو بوو، جلی نیوہي خوار وەي لاشەي لە سەر وەي گۆیژنگە کانی بوو، بە پیغەمبەری خۆدای فەرموو - صلی الله عليه وسلم - : لە خوا بترسە!! ئەویش - صلی الله عليه وسلم - فەرمووی: (مەینەتباری بۆ تۆ، مەگەر من لە هەموو دانیشتوانی سەر زەوی لە پیشتەر نیم بۆ ئەوہي لە خوا بترسم؟): و اتا پیغەمبەر - صلی الله عليه وسلم - لە پیشە وەي هەموو خەلکیدایە لە گۆیژایە لیکردنی فەرمانە کانی خۆی گەورە و تەقواداری، و گومپرایی ئەوہي کە مەرۆف پیی و اییت گۆیژایە لی و پەرستن؛ سەریچی فەرمانی خۆی گەورە!!، ئەم پیاوہ کە پەرخەني گرت لە کردە وە کەي پیغەمبەر - صلی الله عليه وسلم - پیی و ابوو ئەم کردە وەي سەریچی فەرمانی خۆی گەورە، و ئەمیش ئەو پەری ستەمە، بۆیە پیی و ابوو کە ئەو فەرماندە کات بە تەقوای خۆی گەورە، بۆیە بە پیغەمبەر - صلی الله عليه وسلم - فەرمووی: (تەقوای خۆی گەورە بکە)، هەر چەندە کردە وە کەي پیغەمبەر - صلی الله عليه وسلم - لە ئەو پەری تەقواداری ولە خودا ترسییە، ولە مەزترینی پەرستە کانه، ئەو لە پینا و خۆی گەورە دە بە خشیپت بۆ ئەوہي ئایینی ئیسلام سەربخات، و بەندە کان هیدایەت بەدات و هانیان بەدات بۆ ئەوہي مسولمان بن و دامەزراو بن لە سەر ئەم ئاینە مەزەنە. کاتیک کابراکە پرۆبشت، خالیدی کوری وە لید ووتی: ئەي پیغەمبەری خودا پرڭام پییدە بیکوژم؟ پیغەمبەر - صلی الله عليه وسلم - فەرمووی: (نەخیر، چونکە لەوانەيە نوێژ بکات)، خالد ووتی: (چەندە ها نوێژ خوین هەيە بە زمان شتی ک دە لپن کە لە دلپاندا نیە)، پیغەمبەر - صلی الله عليه وسلم - فەرمووی: (من فەرمانم پیئە دراوہ دلی خەلکی بکەم وە و سکیان هە لیدرم): و اتا بە و شپۆهەي مامەلە لە گەل خەلکیدا دە کەم کە لە لام ئاشکرایە، و ئەوہي لە ناخیاندايە فەرمان لای خۆی گەورە و ئەو پیی دە زانی و لە سەری لپرسینە وە یان لپدە کات - سبحانہ و تعالی -، ولە گێرانی وە یە کدا هاتووہ کە ئیمامی عومەر - پەرزای خۆی لپیت - ئەم قەسەي کردوو. ئینجا پیغەمبەر - صلی الله عليه وسلم - سەیری کابرای کرد کە پرووی وەر چەرخان و رۆبشت، فەرمووی: (لە نەوہي ئەمە کە سانی ک دە بن کە زمانیان پارا وە بە خویندە وەي قورئان، بە لام لە گەر وویان ناکاتە خوار وە، لە دین دەردە چن وە ک چۆن تیر لە کە وانە کەي دەردە چیت، ئەگەر پینان گەیشتم وە کۆ قەومی - سەمود: ئمود - هەمویان لە ناو دەبەم): و اتا لە نەوہي - یان هاو رپازی - ئەم پیاوہ گومپرایە کە سانی ک دەردە کەون کە لە سەر پرڭکەي ئەو دەروون، بە پەوانی و ئاسانی قوئان دە خوینن ئەمیش بە هۆی زۆر خویندە وە و لە بەر کردنیان بۆ قورئانی پیرۆز، بۆیە قورئان ناگات بە دلپان چونکە لپی تیناگەن بە و شپۆهەي مەبەستە، بە لکو بە لگە کانی بۆ شتیکی تر دە هیننە وە کە بە لگە نین لە سەر ئەو بابەتە، چونکە ئەوان گومپران و نە فامن، بۆیە بە ئاسانی و خپرایی لە ئایینی ئیسلام دەردە چن، و ئایینی ئیسلام کاریگەریان لپناکات، هەر وە کۆ ئەو وە و اییت نە هاتوو نە ئیو ئایینی ئیسلام وە، و ئەمیش بە لگەيە لە سەر ئەوہي مسولمانن، بە لام ئیمان نە چوو و تە ئیو دلپانە وە، ولە قورئان و ئیسلام تینە گەیشتون بە و شپۆهەي مەبەستە، بۆیە لە سیفەتە کانیان ئەوہي: مسولمانان دە کوژن و واز لە کافرە کان دە هینن، بۆیە پیغەمبەر -

صلی اللہ علیہ وسلم- دہرہ قیان دہرموت: (ئہ گہر پینان گہیشتم وہ کو قہومی -سہمود:ثمود- ہہموبان لہ ناو دہبہم): واتا زور بہ بہہیزی وتوندى لہ ناویان دہبہم؛ بوئہ وہی ہیچ یہ کینکیان لی نہ مینتتہ وہ

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/8307>

النجانة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

